

Ե Ր Կ Շ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

ՀՀ Դաշնակցության Արցախի Կենտրոնական Կոմիտեի պաշտոնաթերթ

Մենք համացանցում

www.aparaj.am

Խմբագրական

Անկախության սաղմը

1988 թ. փետրվարի 13-ից ԼՂԻՄ-ի շրջակայքում սկսվեցին զանգվածային ցույցեր եւ հանրահավաքներ՝ պահանջելով Արցախի միացումը մայր հայրենիքին: Ժողովրդի պոռթմանը իրավական լուծում տրվեց փետրվարի 20-ին: 1988 թ. փետրվարի 20-ին, ադրբեջանական ճնշումների հակառակ, ԼՂԻՄ Ժողովրդական պատգամավորների 20-րդ գումարման խորհրդի արտահերթ նստաշրջանը գումարվեց, որի արդյունքում որոշում ընդունվեց դիմել Ադրբեջանական ԽՍՀ եւ Հայկական ԽՍՀ Պերագույն խորհուրդներին խնդրանքով՝ «խորապես ըմբռնել Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչության ձգտումները եւ լուծել ԼՂԻՄ-ը Ադրբեջանական ԽՍՀ կազմից Հայկական ԽՍՀ կազմ տեղափոխելու հարցը, միաժամանակ միջնորդել ԽՍՀՄ Պերագույն խորհրդի առջև ԼՂԻՄ-ը Ադրբեջանական ԽՍՀ կազմից Հայկական ԽՍՀ կազմ տեղափոխելու հարցին դրական լուծում տալու համար»:

Այս որոշման կայացումը համարվում է Արցախի ազատագրական պայքարի մեկնարկ, եւ փետրվարի 20-ը այդ առիթով հիշատակվում է որպես «Արցախի վերածննդի օր»: Առաջին հայացքից Ադրբեջանին եւ Հայաստանին պարզապես խնդրանքով դիմելու որոշումը թվում է անմեղ քայլ: Սակայն պետք է նկատի ունենալ, որ այդ ժամանակահատվածում Խորհրդային միության համակարգում մինչեւ իսկ գյուղական խորհուրդների որոշումները թելադրվում էին վերին մարմնի կողմից եւ վերջին հաշվով հավանության արժանանում «կենտրոնում»՝ Մոսկվայում: Իհարկե, 1990 թվականից, երբ Միխայիլ Գորբաչովը դարձավ ԽՍՀՄ նախագահ, հայտարարեց «վերակառուցման եւ իրապարակայնության» քաղաքականության մասին, սակայն Խորհրդային միության համակարգից ելնելով՝ կենտրոնական իշխանության պատկերացմամբ հնարավոր էր կառավարել իրապարակայնացումն ու վերակառուցումը եւս:

ԼՂԻՄ Պերագույն խորհրդի՝ փետրվարի 20-ի որոշումը Խորհրդային միության համակարգում դարձավ առաջին պոռթկումը, որը չենթարկվեց «կենտրոնի» հակակշռին: Դեռ այդ առանձնահատկությունից ելնելով է, որ Արցախյան փետրվարյան իրադարձությունները համարվում են անկյունաքարային ոչ միայն հայ իրականության մեջ, այլեւ Խորհրդային միության փլուզման հուլյություն:

Ահա թե որտեղ է թաքնված ինքնուրույն որոշում կայացնելու հզորությունն իր մեջ պարունակող հսկայական ներուժը, որի շուրջ եւ որի ձգողական ուժի շնորհիվ կարելի է առաջացնել համաշխարհային նշանակություն ունեցող իրադարձություններ: Ինքնուրույն որոշում կայացնելու կամքն ու վճռականությունը վարակիչ դարձան նախեւառաջ հայ ժողովրդի եւ ապա Խորհրդային համակարգին ենթակա բոլոր ժողովուրդների մոտ: Հայաստանի անկախության սաղմը, անկախանալու մտայնությունն ու ձգտումը բխում են հենց ինքնուրույն որոշում կայացնելու կարողությունից եւ դրա արդյունքները վայելելու կամքի առկայությունից:

Այսօր, երբ սասանվել են հայկական պետականության հիմքերը, իրականության մեջ ապիկար իշխանությունների պատճառով ինքնուրույն որոշում կայացնելու հնարավորությունն է խաթարվել: Ինքնուրույն որոշում կայացնելն ու անկախ պետականության լինելիությունն ուղղակի կապված են միմյանց, եւ մեկի գոյությունը երաշխավորվում է մյուսի առկայությամբ:

Փետրվարի 20-ի խորհուրդը փաստում է, որ յուրաքանչյուր հավաքական ուժ կարող է իր ինքնուրույն որոշմամբ ստիպել շատ ավելի ուժեղներին հաշվի նստել իր որոշման հետ եւ հանուն իրավունքի վերականգման իրականացնել հաճախ անիրականանալի թվացող տեսլականներն ու իղձերը:

Արցախի խորհրդարանը միաձայն ընդունել է Բռնագավթած տարածքների մասին օրենքը

Արցախի Հանրապետության Ազգային ժողովը փետրվարի 16-ի նիստում առաջին ընթացքում ընդունել է «Արցախի Հանրապետության բռնագավթած տարածքների մասին» օրենքի նախագիծը: Օրակարգում էր Արցախի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ Արթուր Թովմասյանի, Դավիթ Մելքոնյանի, Արթուր Մուսիյանի, Դավիթ Գալստյանի, Գագիկ Բաղդուցի, Արթուր Հարությունյանի կողմից օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացված «Բռնագավթած տարածքների մասին» օրենքի նախագիծը:

Ինչպես իր խոսքում նշել է հիմնական զեկուցող, ԱՅ ԱՅ «Հայ հեղափոխական դաշնակցություն» խմբակցության ղեկավար Արթուր Մուսիյանը՝ օրինագիծը սահմանվում է 1991-1994-2016 թվականներին Ադրբեջանի Հանրապետության եւ 2020 թվականին Թուրքիայի Հանրապետության եւ վարձկան ահաբեկիչների անմիջական մասնակցությամբ Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից Արցախի Հանրապետության նկատմամբ իրականացված ռազմական ագրեսիայի հետեւանքով բռնագավթած (օկուպացված) տարածքների իրավական կարգավիճակը ու դրանց վրա տարածվող իրավական հատուկ ռեժիմը, Ադրբեջանի կողմից Արցախի օկուպացված տարածքների պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների գործունեության առանձնահատկությունները, մարդու եւ քաղաքացու իրավունքների եւ ազատությունների, ինչպես նաեւ իրավաբանական անձանց իրավունքների եւ շահերի պահպանության ու պաշտպանության առանձնահատկությունները, Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից բռնագավթած Արցախի Հանրապետության շրջանների դեֆոկուպացիան, Արցախի Հանրապետության տարածքային ամբողջականության վերականգնման, Արցախյան հակամարտության խաղաղ եւ համապարփակ կարգավորմանն ուղղությամբ առաջանցիկ քայլերի ուղղությամբ, հայկական պատմաշխարհային եւ կրոնական ժառանգության պահպանման, բռնի, ինչպես նաեւ ներքին տեղահանված անձանց եւ փախստականների՝ իրենց բնակավայրերը վերադարձի ապահովման հրամայականը:

Օրինագիծում նշվում է, որ բռնագավթած տարածքները Արցախի Հանրապետության անբաժանելի մասն են, որոնց վրա տարածվում է ԱՅ օրենսդրության գործողությունը: Բռնագավթած տարածքներ են համարվում Ադրբեջանի Հանրապետության վերահսկողության տակ գտնվող ԼՂՀ վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքով *-ով, **-ով, եւ ***-ով նշված շրջանները, համայնքները եւ բնակավայրերը, ինչպես

նաեւ այդ շրջանների տարածքում ընդգրկված հողային եւ ջրային ռեսուրսները:

Բռնագավթած տարածքներում սույն օրենքի գործողության ժամկետում պահպանվում է ռազմական դրության իրավական ռեժիմը, ինչպես նաեւ գործում է սույն օրենքով նախատեսված մարդու իրավունքների, մշակութային եւ բնության ժառանգության պաշտպանության, ազատ տեղաշարժվելու, տնտեսական գործունեության իրականացման, գույքի հետ կապված գործարքների կնքման, ընտրությունների ու հանրաքվեների անցկացման հատուկ իրավական ռեժիմ:

Նշվում է, որ բռնագավթած տարածքներում օտարերկրյա անձանց մուտքը, ելքը եւ տեղաշարժը թույլատրվում է միայն Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Այդ կարգի խախտումն առաջացնում է Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պատասխանատվություն:

Բռնագավթած տարածքներում տնտեսական ցակացած գործունեություն, ներառյալ լիցենզիա, թույլտվություն, գրանցում պահանջող գործունեություն եւ ցանկացած շինարարություն իրականացվում է Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Այդ կարգի խախտումն առաջացնում է Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պատասխանատվություն:

Բռնագավթած տարածքներում Արցախի Հանրապետության օրենսդրության խախտմամբ իրականացված տնտեսական ցանկացած գործունեության արդյունքում ստացված եկամուտները, գույքը եւ միջոցները, ինչպես նաեւ շինարարության արդյունքում կառուցված շինությունները հանդիսանում են անօրինական ճանապարհով ստացված եւ առաջացնում են Արցախի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հետեւանքներ:

Հարակից զեկուցմամբ հանդես է եկել ԱՅ նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ, արտաքին գործերի նախարար Դավիթ Բաբայանը՝ կարեւորելով օրենքի ընդունումը: «Մեր երկրի մեծ մասը բռնագավթած է, եւ մենք պարտավոր ենք ունենալ այդ օրենքը: Այն իր մեջ ներառում է ԱՅ իշխանությունների, ժողովրդի, հանրության տեսլականը իր անցյալի, ներկայի եւ ապագայի նկատմամբ»,- իր խոսքում նշել է Դավիթ Բաբայանը: Նախարարը շեշտել է՝ «Սա պատմական քայլ է ոչ այնքան այսօրվա, որքան ապագայի համար»:

Արցախի խորհրդարանը միաձայն հավանություն է տվել ներկայացված նախագիծին:

ՀՅՊ 131

ՊԻՏԻ ԿԵՐՏԵԼԷ

ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ

Հակառակ բոլոր մարտահրավերներուն, համախմբելով ողջ հայութիւնը, պիտի կերտենք նոր արշալոյս. ՀՅՊ Բյուրոյի ներկայացուցիչ

Ներկայացնում ենք ՀՅՊ Բյուրոյի ներկայացուցիչ, ՀՅՊ Հայ դատի Կենտրոնական խորհրդի նախագահ Հակոբ Տեր-Խաչատուրյանի ելույթը՝ ՀՅՊ 131-ամյակի պաշտոնական հանդիսության ժամանակ.

«Մեծայարգ հիւրեր, սիրելի հայրենակիցներ եւ ընկերներ,

ՀՅՊ Օրը աշխարհով մէկ կը նշուի որպէս կազմակերպութեանս կողմէ հայրենի ժողովուրդի եւ Սփիւռքի հայութեան ներկայացուող հաշուետուութեան պահ եւ Դաշնակցութեան դիրքորոշումները փոխանցելու առիթ:

Այսօր համահայկական առումով քաղաքական, պետականակերտ եւ ազգային ազատագրական պայքար մղող գլխաւոր կազմակերպութիւնն է ՀՅՊ-ն որ կը գործէ ամենուրեք ուր հայ կայ՝ ծառայելով Հայաստանի, Արցախի եւ աշխարհասփիւռ հայ ժողովուրդի բազմաշերտ կարիքներուն, սատարելով ընկերային արդարութեան հաստատման եւ անահանջ առաջ մղելով հայ դատի աշխատանքներու թափը: Այս բոլորը կը կարողանանք իրագործել շնորհիւ մեր շարքերու եւ համակիրներու գաղափարապաշտ հիմքին, նպատակասլաց տեսլականի հանդէպ հաւատքին, մարտունակ ոգիին, անսակարկ նուիրումին, կուռ կարգապահութեան եւ ծառայելու անշահախնդիր պատրաստակամութեան:

2021-ը ծանր տարի էր հայութեան համար: 2020-ի Արցախեան պատերազմի ընթացքին ամեն տարակարծութիւն մէկդի դրած՝ բնականաբար նուիրուած էինք հայութեան յաղթանակը ապահովելու գործին՝ տրամադրելով մարդոյժ ՀՅՊ պահեստազօրի ճամբով, ստեղծելով քաղաքական համաշխարհային հայասնպաստ զօրաշարժ, յայտարարելով քարոզչական պատերազմ ընդդէմ Թուրքիոյ եւ Ազրայեյճանի շղթայագերծած քարոզչական գրոհին եւ կարեւոր նպաստ բերելով հանգանակութեան որ արձանագրեց

աննախընթաց յաջողութիւն:

Կասկած չկար, որ համահայկական այս միասնութիւնը, ազգովին բռնցքուիլը անհրաժեշտ էին պատերազմի ընթացքին: Բայց պատերազմի աղիտալի արդիւնքը ցնցեց բոլորս: Հիասթափութիւնը ճնշող էր, մանաւանդ երբ յաղթանակի կեղծ տպաւորութիւններ ստեղծած իշխանութիւններուն շղարշը պատրեցաւ եւ մեր կորուստներու իսկական տարողութիւնը պարզուեցաւ:

Ազգային նուաստացումի առաջնորդած Հայաստանի ղեկավարը մերժեց արժանաւայել կերպով ընդունիլ Արցախն ու Հայաստանը աղետի պատասխանատուութիւնը, վճռեց ամեն գնով կառչած մնալ իր իշխանութեան աթոռին եւ ընդունեց պարտաւորական պայմանները, որոնք այսօր ալ կը դրսեւորուին նորանոր միակողմանի զիջումներու արկածախնդրութեան պիտակով:

Ներկայիս դէմ յանդիման կը գտնուինք նորագոյն մարտահրավերներու, որովհետեւ պարտուած ու ազգային գաղափարախօսութենէ պարպուած Հայաստանի իշխանութիւնները հայրենի շահերը պաշտպանելու իրենց անկարողութիւնը փաստած են, շարունակական նահանջի մէջ են միջազգային բեմերու վրայ եւ ամեն տեսակի զիջումներու ալ՝ պատրաստ: Իսկ Արցախի իշխանութիւնն ալ դարձուցած են կամակատար, այսպիսով նսեմացնելով Արցախի ինքնիշխանութեան մակարդակը: Բարեբախտաբար Արցախի մէջ կան նաեւ ազգային եւ ինքնորոյն ոյժեր, որոնք ամուր կանգնած են պատենէի վրայ եւ կը սատարեն Արցախի իրաւունքներու աներեր հետապնդման:

Առաւել՝ ՀՀ իշխանութիւնները անխնայ կը հրահրեն ներազգային բաժանումները իրենց պառակտիչ կոչերով եւ նախաձեռնութիւններով, քանդումի «Բաժնէ, որ տիրես»-ի քաղաքականութիւն որդեգրելով նաեւ Սփիւռքի նկատմամբ... մինչդէռ թշնամիներով շրջապատուած եւ մեծ հարուած ստացած մեր

հայրենիքին համար աւելի քան երբեք անհրաժեշտ է համահայկական կուր միասնականութիւնը:

Հակառակ այս ծանր մթնոլորտին, Հայաստան-Սփիւռք լուրջ յարաբերութիւններու չգոյութեան, ՀՀ եւ ԱՀ իշխանութեան մօտ համահայկական տեսլականի բացակայութեան, ինչպէս նաեւ թագավարակի գործած եւ շարունակուող ատերներուն, ՀՀ Բիւրօս փորձեց իրագործել իր համահայկական ու հայրենի նախաձեռնութիւններու մեծամասնութիւնը 2021ի ընթացքին:

Այսպէս՝
Ա) Հայաստանի եւ Արցախի կապակցութեամբ՝

Տարին յատկանշուեցաւ Հայաստանի մեր կազմակերպութեան կողմէ տարուած ջանքերով՝ ՀՀ իշխանութեան աղիտալի քաղաքականութեան դէմ ընդդիմութիւն ձեւաւորելու, ժողովուրդային ցոյցեր խթանելու, երիտասարդական դիմադրութիւն ստեղծելու, ինչպէս նաեւ՝ ԱԺ եւ ՏԻՄի ընտրութիւններու աշխոյժ մասնակցութեամբ:

ՀՀ-ի համար Արցախը եղած է եւ կը մնայ առանցքային խնդիր եւ մշտական ուշադրութեան առարկայ: Հակառակ պատերազմի կորուստի կապակցութեամբ ԱՀ իշխանութեան ալ ունեցած պատասխանատուութեան, 2021ի ընթացքին աշխատեցանք Արցախին խնայել նորանոր ցնցումներ եւ կեղրոնացանք վերականգնումի աշխատանքներուն վրայ: Առաւել՝ ՀՀ-ի աշխարհասփիւռ ընտանիքը՝ իր հայ դատի կառուցելով, ուղեկից միութիւններով, երիտասարդական միաւորներով եւ համակիր շրջանակով, յանդէպ թափով լծուեցաւ Արցախի դատը հետապնդելու եւ Արցախը վերականգնելու գործին:

Տարուան ընթացքին մշակուեցաւ նաեւ ՀՀ-ի քաղաքականութիւնը երեք հիմնական հարցերու նկատմամբ

Առաջինը՝ Ազրայեյճանի ճնշումով եւ Թուրքիոյ օժանդակութեամբ առաջ քաշ-

ուող հաղորդակցութեան ուղիներու ապաշրջափակման եւ սահմանագատման ու սահմանագծման հարցերն են եւ անոնց առնչութիւնը՝ Արցախի հիմնախնդրին հետ: ՀՀ Դաշնակցութիւնը ՀՀ իշխանութեան զգուշացուցած էր, որ այս պատրուակի տակ ո՛չ մէկ սահմանագատում, ո՛չ մէկ սահմանագծում պետք է անդրադառնայ Ազրայեյճանի հողային ամբողջականութեան խնդրին, որմով կրնայ թաղուիլ Արցախի հարցը: ՀՀ-ի համար 2020ի աղետը ճակատամարտի մը կորուստն է միայն եւ պատերազմը, բոլոր ճակատներով եւ դրսեւորումներով, դեռ կը շարունակուի անկայուն հրադադարի մը քօղին տակ:

Երկրորդը՝ վերաթարմացուող հայ-թրքական յարաբերութիւններու կծիկն է: Մենք ունեցած ենք տխուր փորձառութիւնը 2008-2009 տարիներու ընթացքին, երբ հայ-թրքական արձանագրութիւններու պիտակին տակ փորձուեցաւ կարգավորել այդ յարաբերութիւնները:

Այն օրերուն մենք յայտարարեցինք, այսօր ալ նոյն կեցուածքը ունինք, որ մենք դէմ չենք յարաբերութիւններու հաստատման, մինչեւ այն ատեն որ անոնք չեն ըլլար նախապայմաններով, մինչեւ այն ատեն, որ մենք վար չենք դներ հայ ժողովուրդի անժամանցելի իրաւունքները, մինչեւ այն ատեն որ չենք արտօներ, որ թրքական տնտեսութիւնը եւ ճնշումները ամբողջովին ողողեն Հայաստանը, եւ որ այդ յարաբերութիւնները չեն մշակուի պարտադրանքի տակ: Այսօր սակայն մենք ականատեսն ենք, որ Թուրքիան ոչ միայն առաջ կը քաշէ նախկին նախապայմանները, այլեւ այսպէս կոչուած «միջանցքի» բացումն ալ հիմա արեւելուցած է այդ ցանկին: Մեզի համար յստակ է, որ պարտուած մթնոլորտի մէջ եւ թրքական ամեն տեսակի նախապայմաններու պարտադրանքին տակ կարելի չէ երեւակայել յարաբերութիւններու որեւէ բնականոնացում:

ՀՀԴ պատմությունը թշնամու քմահաճույքին չհանձնվող երիտասարդների պատմություն է. Քրիստինե Վարդանյան

ՀՀԴ Հայաստանի երիտասարդական միության Կենտրոնական վարչության անդամ, ՀՀ Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցության պատգամավոր Քրիստինե Վարդանյանի ելույթը՝ ՀՀԴ 131-ամյակի հանդիսությամբ:

«Սիրելի՛ հայրենակիցներ, սիրելի՛ ընկերներ,

Ես այսօր ցանկանում եմ խոսել երազանքներից:

Այսօր մենք ապրում ենք մի աշխարհում, որտեղ քննարկվում է Մարտի բնակեցման ծրագիրը: Ապրում ենք մի աշխարհում, որտեղ դեպի տիեզերք արդեն զբոսաշրջային այցելություններ են կատարվում: Այս բոլորը կարճ ժամանակահատված առաջ անհրաժեշտության կթվար մեզ:

Սակայն ամեն օր մեր աչքի առջև փաստվում է պարզ ճշմարտությունը՝ մենք ինքներս ենք որոշում հնարավորի ու անհնարի սահմանները:

Փաստացի, մենք ապրում ենք անհատների, անգամ ամենամանրակազմակերպի ու ամբիցիոզ թվացող երազանքների իրականացման ժամանակաշրջանում: Սակայն միայն անհատները չեն, որ երազանքներ ունեն: Ազգերը նույնպես երազանքներ ունեն:

Հայկական պետությունը երազանք էր Ղեր Չորի անապատում գոյության կռիվ տվող մեր նախնիների համար: Արամ Մանուկյանի համար էր երազանք, երազանք էր Նաե Կարոտ Սկրտչյանի համար, երազանք էր 44-օրյա պատերազմում նահատակված իմ ընկեր Վիգեն Մուրադյանի համար:

Հայկական բանակի գոյությունն անհրաժեշտ էր երազանք էր Սուսմալիում եւ Բաքվում շարժվող մեր ժողովրդի գավակների համար: Հեռավոր երազանք էր Նաե Արցախ մեկնող առաջին կամավորների համար:

Սակայն երկար մաքառումից, բազմաթիվ զոհողություններից հետո մենք կարողացանք իրագործել մեր ազգային երազանքի մի մասը՝ ստեղծել մեր պետությունը, ազատագրել մեր հայրենիքի մի հատվածը:

Բայց մեր երազանքների մի մասը մեզնից խլվեց, իսկ մյուս մասը խլելու համար պայքարը դեռես շարունակվում է:

Գաղտնիք չէ, որ ազգերի պայքարի հաջողության մասին կարելի է դատել՝ այդ

ազգի երիտասարդությանը հայացք գցելով:

Իսկ ինչպիսի՞ պատկեր է այս առումով մեզ մոտ:

Կշեռքի մի նժարին ունենք սեփական տանը վարձակալի հոգեբանությամբ ապրող երիտասարդներ: Երբ տան մի պատը քանդվում է, այս երիտասարդները պարզապես նախընտրում են տեղափոխվել

մեկ այլ սենյակ: Երբ շենքի իրդեհման վտանգ է առաջանում, իրդեհը կասեցնելու փոխարեն նրանք նախընտրում են տեղափոխվել՝ մեկ այլ տեղ ապրելու:

Այս երիտասարդներն ունեն երազանքներ, հաճախ ձգտում են փոխել աշխարհը, բայց նրանք անհաղորդ են իրենց իսկ հարեանությամբ ապրող ազգակցի ցավին: Այն իրենցը չեն համարում: Այս երիտասարդները հաճախ ներկայանում են լայնախոհության եւ մարդասիրության դիրքերից, բայց անհանդուրժող են հայրենիք ունենալ ցանկացող եւ դրա համար պայքարողների հանդեպ:

Սակայն կշեռքի մյուս նժարը դատարկ չէ: Կշեռքի մյուս նժարին այլ մտածողությամբ հայ երիտասարդներն են:

Այս նժարին աշխարհին հայկական պրիզմայով նայող երիտասարդներն են: Այստեղ երիտասարդներն են, որոնց անձնական երջանկությունը անբախտելի կերպով շարախված է հայրենիքի ու հայրենակիցների ճակատագրի հետ:

Այս երիտասարդները նույնպես մեծ երազանքներ ունեն: Այս երիտասարդները նույնպես ժամանակակից աշխարհի մասն են, այս երիտասարդները նույնպես

համամարդկային արժեքների կրողներ են:

Բայց այս երիտասարդները չեն ամաչում սեփական ծագումից: Մեկ այլ հզոր քաղաքակրթության ներկայացուցչի հանդիպելիս ինքնամոռաց չեն կրկնօրինակում տեսածը, որովհետեւ ունեն սեփականը:

Տեսակների այս բախումը մեր իրականության մեջ եղել է միշտ: Սակայն մեր հայրենիքի համար այս ճակատագրական ժամանակահատվածում հենց արժեհամակարգային այս պայքարի ելքն է կանխորոշելու մեր ապագան:

Այսօր հայրենիքում 131-ամյակը նշող իմ կուսակցության պատմությունը հենց վերոհիշյալ երիտասարդների պատմությունն է:

Կուսակցության հիմնումից մինչեւ պետականության վերականգնում, «Նեմեսիս» գործողության իրագործումից մինչեւ Ցեղասպանության ճանաչման համար մղվող պայքար եւ Արցախյան պատերազմներ՝ իմ կուսակցության պատմությունը չհամակերպվող, ընկնող, բայց ոտքի կանգնել կարողացող, սեփական առաքելությանը հավատացող երիտասարդների պատմությունն է:

Իմ կուսակցության պատմությունը թշնամու քմահաճույքին չհանձնվող, հայ ազգի՝ գործոն, ոչ թե գործիք լինելուն հավատացող երիտասարդների պատմությունն է:

Այս կուսակցության պատմությունը հայկական հարցն առանձին Արցախի հարցի, Սյունիքի հարցի կամ մեկ այլ հարցի չբաժանող եւ այդ հարցի արդար լուծմանը կամավորագրված երիտասարդների պատմությունն է:

Այսօր այստեղ ներկա են հայության ազատագրության դատին անգամ կյանքի գնով ծառայելու երդում տված երիտասարդներից շատերը, մեզ այս պահին լսում են Արցախում, Ջավախքում, Սփյուռքում:

յուրքում ապրող մեր ընկերները, ու ես առաջին հերթին ցանկանում եմ դիմել իմ՝ հենց այս ընկերներին: Ասում են՝ դժվար ժամանակները ծնում են ուժեղ մարդկանց: Որեւէ մեկի մոտ կասկած չկա, որ հիմա մեր հայրենիքի վերջին երեսունամյակի ամենադժվար ժամանակներն են, ուրեմն երեւի հենց մեզնից որոշներին է բաժին հասել այս ժամանակաշրջանի ուժեղ անհատների շարքերը համարելու ճակատագիրը:

Մեր կուսակցության պատմությունը երազանքի եւ արժանապատվության համար պայքարի պատմությունն է:

Ուրեմն հիմա, երբ մեզնից գողանում են մեր երազանքը եւ խլում արժանապատվությունը, եկել է ժամանակը տեր կանգնելու մեր ստացած ժառանգությանը, եկել է մեր հերթը՝ գործով փաստելու մեր գաղափարների կենսունակությունն ու արդիականությունը:

Բայց այսպիսի գործի համար բավական չեն մի քանիսը, հարկավոր են բոլորը: Բավարար չէ գաղափարով բոցավառվելը, հարկավոր է նաեւ մեկ ուրիշին բոցավառելու նույն գաղափարով, բավարար չէ անել կարելին, հարկավոր է անել անկարելի թվացողը:

Հետեւաբար՝ այս գործում մեր բնական դաշնակիցներն են բոլոր այն անհատներն ու գործիչները, որոնք երազանքը նույնն է: Ուրեմն, դիմելով իմ տարեկից մյուս բոլոր հայ երիտասարդներին՝ ցանկանում եմ միայն ասել, որ մենք՝ դաշնակցականներս, պարզապես ընտրել ենք հայրենիքին ծառայելու մեր միջոցը, ընտրել ենք կառույցը, որտեղ անհատի հնարավորությունները բազմապատկվում են, որտեղ անգամ ամենախենթ գաղափարներն իրականացնելու համար միշտ հայտնվում են գաղափարական ընկերներ:

Դուք էլ կարող եք միանալ մեզ կամ ընտրել այս պայքարի մասնակց դառնալու սեփական միջոցը: Բայց մի բան հստակ է՝ եթե դուք էլ մեզ նման երազում եք հզոր հայրենիք ունենալու մասին եւ քայլում եք այդ ճանապարհով, մենք անպայման հանդիպելու ենք, որովհետեւ դեպի փրկություն տանող ճանապարհը մեկն է:

Համոզված, որ մեր ասելիքը դեռ չի սպառվել, հենվելով մեր ուժերի վրա, սակայն աշխարհին բաց նայելով, մեզ երբեք չզերադասելով, բայց ոչ էլ ստորադասելով՝ Հայաստանակենտրոն մտածողությամբ պիտի կերտենք նոր արշալույսը:

Չկա մի խնդիր, որ լուծում չունենա

Նորմալ պետությունների դեպքում հենց պետական քաղաքական էլիտան է նախաձեռնում այդպիսի քայլեր, բայց եթե հիմա չունենք այնպիսի իշխանություն, որը կկարողանա համախմբել, չի նշանակում, որ մենք ինքներս չենք կարող: Այս մասին «Ապառաժ»-ի հետ զրույցում նշել է «Genesis Armenia» (Ձենեսիս Արմենիա) ուղեղային կենտրոն/հիմնադրամի հիմնադիր տնօրեն, քաղաքական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Արարատ Գասպարյանը: Ամբողջական հարցազրույցը՝ ստորև:

- Պարոն Գասպարյան, վերջերս այցելել եք Արցախ, ինչպիսի՞ տպավորությամբ եք վերադարձել, արդյունավետ էին արդյոք Ձեր հանդիպումները:

- Արցախից տպավորությունները միշտ ոգեւորող են, ոգեւելչող: «Genesis Armenia»-ի ծրագրային ոլորտների դեկլարների եւ պատասխանատուների թիմով մեր վերջին այցելությունը շատ պատասխանատու էր: Հանդիպումները բավականին արդյունավետ էին, ամենակարեւորը, որ մենք ցուցակագրեցինք տարբեր ոլորտներում շտապ լուծման կարիք ունեցող խնդիրները՝ տնտեսությունից մինչեւ կրթություն ու ձեռնարկատիրություն:

- Ինչպե՞ս եք գնահատում Ստեփանակերտում բացված Ադրբեջանագիտության կենտրոնի գործունեությունը, արդյո՞ք նախատեսում եք նմանատիպ կենտրոններ բացել Արցախի այլ շրջաններում:

- Ադրբեջանագիտության կենտրոնն արդեն չորրորդ ամիսն է՝ անխափան աշխատում է: Նախնական արդյունքները հուսադրող են ու դրական: Ես սովորաբար իմ գնահատականներում մի քիչ ժլատ եմ: Մինչեւ արդյունքը չտեսնեմ, հստակ չեմ կարող ասել, թե ինչ մակարդակի վրա է գտնվում ընդհանրապես: Ամենակարեւորը, որ թե՛ Երեւանում, թե՛ Արցախում Ադրբեջանագիտության այս կենտրոնում սովորողները ունեն սովորելու պատրաստակամություն: Նրանց գիտելիքները պարբերաբար ստուգում ենք քննությունների եւ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Այդ առումով գործունեությունն այս պահի դրությամբ գնահատում եմ դրական:

Արցախում այլ կենտրոններ կբացենք, թե ոչ, ռեսուրսների ճիշտ հավաքագրման եւ կառավարման խնդիր է իրականում, որովհետեւ մենք որեւէ գործունեություն չենք ծավալում, որի վերջնական նպատակը կարող է լինել v-աձեւ նշան դնելը: Ծրագիրը պիտի ունենա սկիզբ, տրամաբանական շարունակություն, ավարտ եւ ամենակարեւորը՝ կուլմիսացիա: Այս պահի դրությամբ մենք Արցախից 10 ուսանող ունենք, որոնք շրջանավարտ են դառնալու հունիսին, իսկ դրանից հետո արդեն կմտածենք ընդլայնելու մասին:

- Արցախում «Ձենեսիս Արմենիա»-ի նախաձեռնությունները կապ ունե՞ն պատերազմական օրերի Ձեր մտածմունքների, ինչ-որ բան փոխելու ցանկության հետ, եթե այո, ինչքանով եք մոտեցել այդ նպատակին:

- «Genesis Armenia»-ն ստեղծվեց պատերազմից անմիջապես հետո, երբ Հայաստանում դավադիր իշխանության ձեռքով թղթով հանձնվեց Զարվաճառի տարածաշրջանը, ինչն անձամբ ինձ եւ մեր թիմակիցների համար հայկական զույգ պետությունների եւ հայ ժողովրդի անվտանգության տեսանկյունից աննեղելի եւ ճակատագրական սխալ էր: Այն

կարող է մի ամբողջ տարածաշրջանում կանխորոշել ապագայում կոնֆլիկտի եւ կալազիան: «Genesis Armenia»-ի բոլոր նախաձեռնությունները, իհարկե, կապ ունեն առաջին հերթին Արցախի, Արցախի անվտանգության, տնտեսական վերելքի, զարգացման հետ եւ ամենակարեւորը՝ Արցախի մեր զավառում, մեր հայրենակիցների բարոյահոգեբանական վիճակը բարելավելու, ուղղելու, զարգացած եւ կրթված հասարակության հատված ունենալու հետ: Այնպես որ, այո՛, մենք քայլ առ քայլ իրականացնում ենք այն բոլոր նպատակները, որնք մեր առջեւ դրել ենք պատերազմի ավարտից անմիջապես հետո:

- Ինչպե՞ս եք պատկերացնում համահայկական մտավոր ներուժի համախմբումը հայրենիքում պետական մակարդակով տարվող պառակտիչ, ապագային քաղաքականության պայմաններում:

- Համահայկական գիտամտավոր ներուժը կհամախմբվի եւ համախմբվում է անկախ այն փաստից, թե Հայաստանում

կամ Արցախում իշխանության ղեկին ուղեկցող են գտնվում: Արցախի մասին չի կարելի այդպես արտահայտվել, որովհետեւ պառակտիչ եւ ապագային քաղաքականության արտահայտություններն Արցախին բնորոշ չեն, երբեք չեն եղել: Արցախն այդ առումով, ի տարբերություն Հայաստանի, միշտ ունեցել է այս իմաստությունը: Գուցե իր տարածքային փոքրությամբ, գուցե միջազգային հանրության կողմից դե յուրե չճանաչված լինելու փաստով պայմանավորված, երբեք ու երբեք Արցախում մեծ թափ չի հավաքել այն մտածողությունը, ինչ որ Հայաստանում հատկապես վերջին 4 տարվա ընթացքում: Խոսքը ազգը պառակտելու, «սեւերսպիտակների» բաժանելու մասին է:

Ես մեր ժողովրդի մտավոր եւ գիտական մեծ պոտենցիալ ունեցող զավակների արժեքային ընկալումների, տեսլականի հետ կապված որեւէ խնդիր չեմ տեսնում, որովհետեւ իրենք միշտ համախմբված աշխատանքով միասին առաջ գնալու շատագույններն են եղել: Խնդիրն այլ դաշտում եմ տեսնում, այն է՝ տարբեր կազմակերպությունների, կառույցների գոյության պայմաններում համակարգված եւ միասնական աշխատանքի բացակայությունը:

Սովորաբար նորմալ պետությունների դեպքում հենց պետական քաղաքական էլիտան է նախաձեռնում այդպիսի քայլեր, բայց եթե հիմա չունենք այնպիսի իշխանություն, որը կկարողանա համախմբել, չի նշանակում, որ մենք ինքներս չենք

կարող: Մենք կարող ենք, մենք փորձել ենք, արել ենք եւ այս պահի դրությամբ «Genesis Armenia»-ի գիտամտավոր գալակտիկայի շուրջ ամբողջ աշխարհում համախմբված է մոտ 3000 հայ, որոնք ունեն գիտական եւ մտավոր մեծ պոտենցիալ եւ այդ ներուժը փորձում են ծառայեցնել հայրենիքին, հատկապես Արցախյան հատվածին, որը մեր կողմից հռչակվել է որպես գերակա ուղղություն:

- Միջազգային հարաբերությունների, անվտանգային քաղաքականության, տնտեսության եւ բիզնեսի, արդյունաբերության եւ տեխնոլոգիաների, կրթամշակութային, առողջապահության ու բնապահպանության ոլորտներում «Ձենեսիս Արմենիա»-ի միջոցով ձեռնարկված աշխատանքները կարո՞ղ են արմատական փոփոխությունների հանգեցնել, եւ ե՞րբ կարող են տեսնել դրանք:

- Հարգութի եւ Շուշիի դեօկուպացիայի մասին օրենքը առաջինը բարձրաձայնեց «Ձենեսիս Արմենիան»: «Ձենեսիս Արմենիա»-ի անվտանգության ոլորտի ղեկա-

այլ կոնկրետ ուսունասիրված ծրագրերի համակարգված իրականացմամբ եւ շոշափելի արդյունքներ գրանցելու ուղղությամբ:

Մասշտաբային փոփոխություններ կլինեն այն ժամանակ, երբ այս պրոտոպային մոդելավորումը, որով մենք առաջնորդվում ենք, տա իր ցանկալի դրական արդյունքը: Կա նաեւ աշխատանքի շատ մեծ հատված, որի մասին ընդհանրապես չենք խոսում, չենք բարձրաձայնում: Բայց այն, ինչ արվում է հայկական զույգ պետությունների անվտանգային եւ ազգային արժեհամակարգն ամրապնդելու, անվտանգային համակարգն ուժեղացնելուն է միտված:

- Ստեփանակերտում դուք հանդիպել էիք նաեւ ԳՅԴ Արցախի կառույցի ներկայացուցիչների հետ, ինչպե՞ս եք տեսնում ԳՅԴ դերակատարությունը համահայկական մտավոր ներուժի համախմբման գործում:

- Արցախում տարբեր քաղաքական ուժերին հարող ներկայացուցիչների հետ հանդիպեցինք: «Ձենեսիս Արմենիա»-ի արցախյան յուրաքանչյուր այց պարտադիր պսակվում է մեր ազգային քաղաքականության ակունքներում գտնվող, բազմամյա ավանդույթներ, 131 տարվա փորձառություն եւ քաղաքական իմաստություն ունեցող կուսակցության ներկայացուցիչների հետ հանդիպմամբ: Խոսքը Դաշնացության մասին է, որն ունի ոչ միայն կազմակերպական ավանդույթներ, այլ նաեւ կուռ ազգային գաղափարախոսություն, որն Արցախում վերջին 30 տարվա ընթացքում առաջին շարժման մեկնարկի առաջին իսկ օրվանից շատ խոր եւ պիկո արմատներ է նետել, ունի պատկառելի պատմություն՝ թե՛ գաղափարական դաշտում, թե՛ կազմակերպական ու կազմակերպվածության առումով: Այդ իմաստով Ստեփանակերտում Դաշնակցության Արցախի կառույցի ներկայացուցիչների հետ մեր հանդիպումները միշտ դրական են, կենսացային հայրենասիրությունից անդին են, մեր ծրագրերի իրականացման հարցում աշակցություն փնտրելուն են միտված: Կոնկրետ խնդիրներ ենք քննարկում եւ կոնկրետ լուծումներ ակնկալում: Սեղանին այս պահի դրությամբ կա սոցիալական ձեռնարկատիրության եւ ընդհանրապես ձեռնարկատիրությամբ զբաղվողների կրթական մակարդակը ոչ ֆորմալ կրթության միջոցով բարձրացնելու խնդիր՝ դարձյալ պրոտոպային մոդելավորման միջոցով: Թե՛ ինֆորմացիոն առումով, թե՛ դաշտի վրա հետազոտություններ իրականացնելու եւ ռեալ արդյունքներ ստանալու հարցում Դաշնակցության Արցախի կառույցը մեզ բավական օգտակար է դառնում, ինչը, կարծում եմ, շատ կարեւոր է ազգային ուղղվածություն ունեցող այս երկու կառույցների գործակցության համար:

Իսկ Դաշնակցությունն իր 131-ամյա ավանդույթներով եւ կենսագրությամբ, որը հարյուրավոր, եթե չասեմ հազարավոր, մտավորականներ է ճանապարհել հայության ազգային-ազատագրության գաղափարախոսության երկնակամար, իհարկե, շատ վճռորոշ դերակատարում ունի եւ կարող է այդ համախմբողի դերը ստանձնել, եթե ոչ առաջանորոգի դերը ստանձնել, ապա նվազագույնը իր կապերի, ցանցի, ցանցում ներգրավված գործիչների, համակիրների միջոցով լրջագույն համախմբողի դերակատարում ունենալ:

«Արցախը ստեղծագործում է» ցուցահանդես-մրցույթ՝ ՀՀԴ ԱԵՄ-ի նախաձեռնությամբ

ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միությունը շարունակում է ակտիվ գործունեություն ծավալել Արցախի հասարակական դաշտում: Իրականացվող ծրագրերը տարաբնույթ են՝ երիտասարդական, մշակութային, տնտեսական, սոցիալական և այլն:

Փետրվարի 6-ին Ստեփանակերտի Մշակույթի և երիտասարդության պալատում տեղի է ունեցել ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության նախաձեռնած «Արցախը ստեղծագործում է» խորագրով ցուցահանդեսը:

Ցուցահանդեսին ներկայացված էին ՀՀԴ ԱԵՄ-ի կողմից հայտարարված «Ասեղնագործության, շյուղագործության և ուլունքագործության» մրցույթի մասնակիցների աշխատանքները:

Մասնակիցների աշխարհագրությունը մեծ էր. ցուցահանդեսում տեղ էին գտել Ստեփանակերտի, Շուշիի, Հաղթաբերդի, Մարտակերտի, Մարտունու, Ասկերանի, Շահմասուրի, Վանքի, Հաջիի, Սպիտակաշենի, Կենտրոնի, Ճարտարի տաղանդավոր երեխաների աշխատանքները:

Ցուցահանդեսի բացմանը ելույթով հանդես եկավ ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության Կենտրոնական վարչության անդամ Անի Հովհաննիսյանը, ով միության անունից շնորհակալություն հայտնեց մասնակիցներին՝ ակտիվություն ցուցաբերելու համար և կարեւորեց հատկապես Շուշիի և Հաղթաբերդի մասնակցությունը այս ծրագրին՝ չնայած առկա դժվարություններին:

Նա իր խոսքում նշեց, որ ծրագրի իրագործման համար համագործակցել են ԱՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության հետ, ինչի համար շնորհակալություն հայտնեց նախարարությանը:

նը, ինչպես նաև արտադրողական ծրագրերի բաժնի վարիչ Արմեն Պետրոսյանին:

Ինչպես նշել է Ա. Հովհաննիսյանը՝ միությունը, կյանքի կոչելով այս ծրագիրը, նպատակ ուներ Արցախի պատանիների շրջանում սեր առաջացնել դեպի հայկական մշակույթը, հատկապես՝ հետպատերազմյան շրջանում, ինչպես նաև բացահայտել տաղանդաշատ պատանիներին և ցուցադրել նրանց աշխատանքները:

Ծրագիրն ի սկզբանե հայտարարվել էր «Արցախ» խորագրով՝ ասեղնագործության, շյուղագործության և ուլունքագործության ասպարեզներում, սակայն, քանի որ ներկայացված աշխատանքները տարատեսակ և բազմաբովանդակ էին, ժյուրիի հետ որոշվել է յուրաքանչյուր շրջանից ընտրել ներկայացված լավագույն աշխատանքը:

Անի Հովհաննիսյանը մասնակիցներին հաջողություն մաղթեց՝ նշելով, որ անկախ մրցույթի արդյունքներից, բոլորը պետք է շարունակեն կատարելագործել և հարստացնել, տարածել մեր մշակույթը իրենց աշխատանքներով:

Ելույթով հանդես է եկել նաև ԱՀ ԿԳՄՍ նախարարության արտադրողական ծրագրերի բաժնի վարիչ Արմեն Պետրոսյանը: Նա նախարարության անունից շնորհակալություն հայտնեց ներկայացված աշխատանքների հեղինակներին և նրանց ղեկավարներին, ինչպես նաև նշեց, որ նախարարությունը համագործակցում է տարբեր հասարակական կազմակերպությունների հետ, որոնց շարքում առաջիններից է ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միությունը:

Արմեն Պետրոսյանը նախարարության անունից շնորհավորեց նաև ՀՀԴ հիմնադրման 131-ամյակի կապակցությամբ և նշեց, որ նախարարության կող-

մից եւս կպարգեւատրվեն լավագույն աշխատանք ներկայացրած մի խումբ աշակերտներ:

Ելույթի խոսք ասաց նաև ՀՀԴ Արցախի ԿԿ անդամ Ալյոնա Գրիգորյանը: Նա ողջունեց մասնակիցներին և նշեց, որ հատկապես պատերազմից հետո շատ է կարեւորում նման մշակութային միջոցառումների անցկացումը, և այսօր էլ հուզված է՝ տեսնելով Հաղթաբերդ, Շուշիից ներկայացված աշխատանքները:

Նա հույս հայտնեց, որ չի ուշանա այն օրը, երբ Հաղթաբերդում ևս առիթ կունենանք նման միջոցառումներ կազմակերպելու: Ա. Գրիգորյանը շնորհակալություն հայտնեց ՀՀԴ ԱԵՄ-ին, որ Արցախում են, Արցախի կողքին են և Արցախի ցավով են ապրում:

Իր խոսքն ասաց նաև մրցույթի ժյուրիի անդամներից ձեռագործ աշխատանքների մասնագետ Կարինե Գրիգորյանը, ով ողջունեց և շնորհակալություն հայտնեց կազմակերպիչներին՝ դժվարին պայմաններում նման ցուցահանդես կազմակերպելու համար, որը ոգեւորում է մեր երեխաներին: Նա հորդորեց մասնագետներին իրենց վրա շատ աշխատել, որպեսզի աշակերտներին կարողանան ոգեւորել և ավելի շատ աշխատանքներ պատրաստել:

Մինչ ժյուրիի անդամները կորոշեին լավագույն աշխատանքները, այդ ընթացքում հնչեցին սիրված կոմպոզիտոր Արթուր Գրիգորյանի կատարումներից:

Ցուցահանդեսի ավարտին 12 լավագույն աշխա-

տանքներ արժանացել են պատվոգրերի և նվերների ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության և ԱՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից, իսկ մասնակից բոլոր դպրոցները պարգեւատրվել են ծրագրին՝ ակտիվ մասնակցելու համար:

Վահագն ԽԱՉՍՏՐՅԱՆ

Երբ մտահղացումները բիզնես են դառնում. ՀՀԴ ԱԵՄ

Արցախի պետական համալսարանի մոտ տեղի է ունեցել «My Coffee» սրճատան բացման հանդիսավոր արարողությունը, որին ներկա էին ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության անդամներ, «Վերելք» բիզնես ճամբարի մասնակիցներ և հաղթողներ, ուսանողներ և դասախոսներ:

Բացմանը ելույթ ունեցավ ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության ներկայացուցիչ Վահագն Խաչատրյանը, ներկաներին ներկայացրեց ծրագրի իրականացման գաղափարի և ընթացքի մասին, ինչպես նաև շնորհավորեց հիմնադիրներին՝ փայլուն արդյունքի հասնելու համար:

«Այստեղ ներկա գտնվելով՝ բոլորս ականատեսն ենք ՀՀԴ Արցախի երիտասարդական միության նախանշած արդյունքների իրականացմանը: ՀՀԴ Արցա-

խի երիտասարդական միության «Վերելք» բիզնես ճամբարի նպատակը Արցախի երիտասարդների գաղափարները կյանքի կոչելն էր, սոր աշխատատեղերի բացումը, երիտասարդներին իրենց հողին կապելը»,- իր խոսքում նշեց Վահագն Խաչատրյանը:

Ծրագրի մասնակիցներից ու հաղթողներից ՀՀԴ ԱԵՄ-ի անդամ Տիրուհի Գասպարյանը, ով արդեն իրականացրել է իր նախագիծը, շնորհավորեց Աննա Չաքարյանին ու Կարինե Հարությունյանին մտահղացումն իրականացնելու համար և նրանց մաղթեց հաջողություններ գործարար ոլորտում:

«Ուրախ եմք, որ ՀՀԴ ԱԵՄ-ի հովանավորությամբ Արցախում երիտասարդները կարողանում են սեփական գաղափարները կյանքի կոչել»,- ասաց նա:

Ապառաժ

